

Dijital Sağlık Öğrenmek Şart: Ama Nasıl? | 2. Bölüm

Prof. Dr. Diler Aslan, Bilişim Uzmanı Ali Özen Akyürek

24 Haziran 2025

İkinci söyleşide, dijital sağlık dönüşümünün en önemli bileşenlerinden biri olan **HL7 FHIR (Fast Healthcare Interoperability Resources)** standardı uygulama boyutuyla değerlendirilmektedir. Söyleşide FHIR'ın yalnızca teknik bir standart olmadığı; sağlık bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilmesini sağlayan ortak bir dil olduğu, sağlık yazılımlarının uluslararası ölçekte geliştirilebilmesi ve yapay zekâ uygulamalarının etkin kullanılabilmesi için temel bir gereklilik oluşturduğu vurgulanmaktadır.

Panelde ayrıca Türkiye'nin sağlık bilişiminde önemli bir bilgi birikimine sahip olduğu, ancak farklı yazılımların güvenli ve anlamlı biçimde veri paylaşabilmesi konusunda gelişmeye ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmektedir. Bunun sağlanabilmesi için veri yönetimi, süreç yönetimi, uluslararası terminolojiler, uygulama rehberleri, standart kodlama sistemleri ve disiplinler arası ekip çalışmasının birlikte ele alınması gerektiği ifade edilmektedir.

Konuşmalardan Öne Çıkan Mesajlar

Birlikte işlerlik dijital sağlık dönüşümünün temelidir

Sağlık bilgi sistemlerinin birbirleriyle güvenli ve anlamlı veri paylaşabilmesi, yalnızca teknik bir konu değil; kaliteli sağlık hizmeti, araştırma, kalite yönetimi ve ulusal sağlık politikalarının geliştirilmesi için temel gereksinimdir. FHIR standardı bu ortak dili oluşturan en önemli uluslararası yaklaşımdır.

FHIR, yazılımların ortak dilidir

FHIR kullanan iki yazılımın birlikte çalışabilmesi ve veri paylaşabilmesi mümkün hale gelmektedir. Böylece farklı üreticilere ait yazılımlar aynı sağlık ekosisteminde birlikte kullanılabilir; kurumlar tek bir yazılıma bağımlı kalmadan ihtiyaçlarına uygun çözümler geliştirebilir.

Veri yönetimi süreç yönetimiyle birlikte ele alınmalıdır

Sağlıklı veri yönetimi, iyi tanımlanmış süreçlere dayanır. Kalite yönetimi, risk yönetimi, süreç yönetimi ve veri yönetimi birbirinden bağımsız değil; aynı yönetim sisteminin tamamlayıcı bileşenleridir. Dijital dönüşümün başarısı bu bütüncül yaklaşımın benimsenmesine bağlıdır.

Uluslararası terminolojiler birlikte kullanılmalıdır

FHIR tek başına yeterli değildir. LOINC, ICD, SNOMED CT, GMDN, ilaç ve cihaz terminolojileri gibi uluslararası kodlama sistemlerinin birlikte kullanılması, verilerin makine tarafından doğru yorumlanabilmesini ve farklı sistemler arasında anlam kaybı olmadan paylaşılmasını sağlar.

Yapay zekâ standartlaştırılmış verilere ihtiyaç duyar

Yapay zekâ uygulamalarının güvenilir sonuçlar üretebilmesi için sağlık verilerinin ortak standartlarla yapılandırılmış olması gerekir. Birlikte işlerlik sağlanmadan geliştirilen yapay zekâ çözümleri ölçeklenebilir ve sürdürülebilir olmayacaktır.

Başarı için çok paydaşlı iş birliği gereklidir

Sağlık profesyonelleri, yazılım geliştiricileri, üniversiteler, araştırma merkezleri, kamu kurumları ve özel sektör ortak hedefler doğrultusunda çalışmalıdır. Öğrenme ve öğretme merkezlerinin kurulması, uygulama rehberlerinin hazırlanması, pilot projelerin desteklenmesi ve ulusal teşvik mekanizmalarının güçlendirilmesi dijital dönüşümün hızlanmasına önemli katkı sağlayacaktır.

Ana Mesaj

HL7 FHIR, yalnızca yeni bir teknik standart değil; birlikte işlerliği mümkün kılan ortak bir dil, dijital sağlık ekosisteminin temel altyapısı ve yapay zekâ destekli sağlık hizmetlerinin ön koşuludur. Türkiye'nin dijital sağlıkta uluslararası rekabet gücünü artırabilmesi için veri yönetimi, standartlar, süreç yönetimi, uygulama rehberleri ve çok paydaşlı iş birliği temelinde FHIR tabanlı yazılımların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması stratejik bir öncelik olarak ele alınmalıdır.